

Національна академія педагогічних наук України
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання

ЗВІТНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Інституту інформаційних технологій
і засобів навчання НАПН України

21 березня 2013 року
м. Київ

Матеріали наукової конференції Київ 2013

Видається за рішенням Вченої ради Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України від 28.03.2013 р., протокол №3.

Редакційна колегія:

Биков В.Ю. доктор технічних наук, професор, академік НАПН України;

Спірін О.М. доктор педагогічних наук, доцент;

Дем'яненко В.М. кандидат педагогічних наук, доцент;

Овчарук О.В. кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник;

Коневщинська О.Е. кандидат педагогічних наук.

Звітна наукова конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України : Матеріали наукової конференції. – Київ : ПТЗН НАПН України, 2013. – 182 с.

Матеріали конференції висвітлюють основні напрями розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у відкритій освіті, розкривають теоретичні та практичні аспекти проектування і використання сучасних засобів навчання у комп'ютерно орієнтованому середовищі, зокрема, застосування хмарних технологій у навчальному процесі.

Збірник адресований науковим і педагогічним працівникам, аспірантам і студентам вищих навчальних закладів.

© ПТЗН НАПН України, 2013.

Словінська О.Д.,

аспірант Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

ВЕБІНАР ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Швидкий розвиток новітніх інформаційних технологій та їх інтеграція у всі сфери життєдіяльності людини зумовлює необхідність модернізації наукової роботи та навчальної діяльності. Протиріччя між необхідністю впровадження електронних систем організації конференцій та вебінарів в умовах електронного навчання, відсутністю науково-обґрунтованих методик їх застосування і недостатнім рівнем педагогічного супроводу впливає на те, що дана тема стає все більш актуальною в сучасному інформаційному суспільстві.

Останнім часом широкого використання набув один з найпоширеніших методів дистанційного навчання - вебінар. У ході вебінару зв'язок між учасниками підтримується через Інтернет, за допомогою встановленого на комп'ютері або спеціального веб-додатку.

Таким чином, онлайн освіта стирає межі між очним і дистанційним навчанням. Прогресивність технології проведення вебінарів полягає в її інтерактивності - ефекті фізичної присутності. Слухачі мають можливість сприймати все, що демонструє і говорить викладач, вести з ним діалог, уточнюючи в усній або письмовій формі незрозумілі моменти або відповідаючи на поставлені їм запитання. [2]

Що стосується технологічних рішень для проведення вебінарів, вони представлені в широкому розмаїтті. Це можуть бути і веб-сервіси, тобто розташовуватися на сервері компанії-постачальника і підтримуватися нею, і коробкові рішення - тобто замовник може розмістити його на власному сервісі і самостійно управляти ним. Найбільш актуальний довідник рішень та сервісів для організації і проведення вебінарів представлений на порталі Smart education.

Вебінари - це формат заходів, що володіє чималим числом незаперечних переваг, особливо для корпоративного навчання. [3] Перш за все, не треба дбати про приміщення для проведення заходу, проживання учасників, а також і безлічі інших, пов'язаних з цим, питань. Це дозволяє дуже істотно скоротити витрати, які, звичайно ж, є вагомим аргументом для будь-якої організації. Ще одна перевага вебінарів полягає в тому, що в одному заході цього формату може брати участь куди більше людей, ніж в очному семінарі або тренінгу. Обмеження кількості учасників зумовлено тільки можливостями того чи іншого технологічного рішення та умовами користування ними.

Класичний для вебінарів розподіл ролей: «Доповідач/слухачі» зручний для одностороннього навчання. Тобто для інформування учасників. Наприклад, їх ефективно

використовувати для академічної ВУЗ-івської освіти.. У вебінарах та інших формах дистанційного навчання зазвичай має місце асиметричний діалог - тобто така комунікація, в якій одна сторона (викладач) несе відповідальність за навчання в набагато більшому обсязі, ніж друга сторона (слухач). Результативність вебінару слабо залежить від активності його учасників. Для ефективного навчання необхідно здійснювати контроль якості навчання, що також можна зробити віддалено, за допомогою практичних завдань, контрольних робіт, тестування. [3] Більш низька, але все ж достатня ефективність вебінарів, можлива у разі навчання, не пов'язаного з навичками міжособистісної взаємодії..

Розглянемо переваги використання вебінарів над класичними конференціями та тренінгами:

- *Економія коштів.* Не потрібно платити за оренду залу, харчування, друковані матеріали, транспортні витрати ... Особливо це актуально для компаній з широким географічним покриттям.
- *Масштаб аудиторії.* У вебінарі може брати участь необмежена кількість учасників. За винятком тих випадків, коли мова йде про тренінг, тому в процесі тренінгу тренер повинен не тільки видавати інформацію, а й отримувати її. Зокрема, відстежувати реакції аудиторії і оперативно адаптувати форму подачі інформації для забезпечення виконання навчального завдання.
- *Прямий доступ до допоміжних бібліотек.* Прямо в процесі навчання студент може відвідати будь-яке сховище даних он-лайн, зазначених у вебінарі. Це також зручно для викладача, який може заздалегідь підготувати необхідні посилання на зовнішні ресурси.
- *Легка архівація.* Вебінар легко може бути збережений, заархівований, розміщений на веб-ресурсі або електронному носії та наданий на вимогу. Більш того, з матеріалів вебінару цілком можна створити електронний курс.

Окрім переваг слід розглянути і обмеження, яких не можна уникнути в умовах проведення онлайн семінарів:

1. *Особистісний контакт.* Відсутній факт фізичної присутності поруч інших людей. Відповідно, процес тренування майже не можливий: учасник не відчуває реакції інших людей на свої прояви.
2. *Обмежена можливість тренування.* Не можливо ефективно тренувати очну комунікацію в умовах її відсутності. Втрачається можливість ефективно проводити групові та парні вправи, падає рівень персональної відповідальності, втрачається ефект переживання особистого досвіду, учасники позбавлені можливості моделювати свої стратегії в умовах живого спілкування.
3. *Ускладнена робота з особистими якостями.* Часто для підвищення ефективності в продажах конкретної людини необхідно працювати з його мотивацією, переконаннями. В рамках вебінару це фактично не можливо з трьох причин: 1. Тренер не може бачити реакцій людини 2. Кількість учасників вебінару може не припускати такої роботи. 3. Для учасника немає гарантії конфіденційності.
4. *Відсутність гарантії конфіденційності.* У процесі класичного тренінгу одне із завдань тренера - створити «безпечний простір» тренування. Тобто забезпечити для учасників можливість проявлятися будь-яким способом, не боячись, що ця інформація вийде за межі тренувального майданчика (залу). У вебінарі така гарантія завжди під великим питанням.
5. *Ускладнена фасилітація* Тренування передбачає гнучку структуру навчальної програми, адаптивної до потреб учасників. Тобто навчальна задача зафіксована, а шляхи її досягнення гнучкі. Для того, щоб якісно проводити тренування, тренер повинен мати можливість оперативно прояснювати потреби, відстежувати реакції і стан учасників. В рамках вебінару це не можливо.

Отже, можливості вебінарів цілком порівнянні з можливостями очного навчання. Відео та аудіо зв'язок, зображення, слайдові презентації, опитування та голосування, дошки для

малювання та коментарів, текстовий чат, спільне користування додатками, - єдине, чого у вебінарі може не вистачати, це особистісний компонент, психологічний контакт між ведучим і учасниками. Однак це - питання майстерності, а не технології. Багатьом тренерам і фахівцям з навчання спочатку буває складно освоїти формат вебінару, але з часом і накопиченим досвідом більшість з них приходять до розуміння цінності та зручності онлайнних навчальних заходів та освоюють цю техніку досконало.

Використані джерела:

1. Делор Ж. Образование: сокрытое сокровище. Перспективы развития образования в XXI в. Отчет представленный ЮНЕСКО международной комиссией по вопросам образования. Париж: Юнеско, 1996. - 53с.
2. Освіта в Європі у 2020 - 2030 роках. Прогноз. Точка доступу – <http://www.pontydysgu.org/2010/01/crowd-sourcing-the-european-foresight-study-your=chance-to-be-an-expert/>
3. Портал Smart education. Точка доступу–<http://www.smart-edu.com/>

Національна академія педагогічних наук України
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання

Матеріали звітної наукової конференції
Інституту інформаційних технологій і
засобів навчання НАПН України

21 березня 2013 року
м. Київ

Статті друкуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст статей і матеріалів, допущені помилки та неточності несуть автори публікацій

Відповідальний за випуск Коневщинська О.Е.
Технічний редактор Кравчина О.Є.
Верстка Кузнецова Т.В.

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання,
04060 м.Київ, вул.Берлинського, 9